

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00523070
Ons Kenmerk : ODH-2018-00142003
Datum : 11 DEC. 2018

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 19 juni 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op de herontwikkeling van 32 bestaande woningen aan de Van Leydenstraat, Van Duvendoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan, gelegen in de gemeente Warmond. De aanvraag betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van de huismus. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 19 juni 2018 tot en met 19 juni 2023.

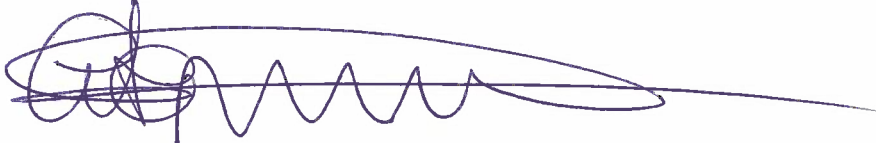
Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- I. de voorschriften 1 tot en met 10 te verbinden aan deze ontheffing;
- II. de aanvraag van 19 juni 2018 en aanvullende informatie van 14 september 2018, 26 oktober 2018 en 6 november 2018 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- III. dat deze ontheffing geldig is van de datum van dit besluit tot en met 19 juni 2023.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus.

5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het 'Activiteitenplan Van Leydenstraat, Van Duvenvoordestraat, Herenweg & Lonkhorstlaan te Warmond Definitief' van 19 juni 2018 en de 'Aanvullende informatie bij ontheffingsaanvraag' van 11 september 2018. Aanvullend dient met extra notie 'Tabel 3.1' in hoofdstuk 3.2, blz. 4 van het bovengenoemde activiteitenplan, in acht te worden genomen.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dient hiervoor een minimaal gelijkwaardige maatregel voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Uiterlijk drie maanden voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregel wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Haaglanden te worden overgelegd, e-mailadres vergunningen@odh.nl.
- 8 De permanente nestkasten en inbouwstenen, fungerend als huismusvoorzieningen, dienen functioneel te zijn. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontrole van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op hun functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat de voorziening weer functioneel is om de staat van instandhouding van de huismus te waarborgen.
- 9 Voor de permanente nestlocaties geldt verder:
 - Dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar dienen te liggen. Dit kan dichter bijeen, maar de nestingang mag in dat geval niet zichtbaar zijn voor de huismus die in de andere nestingang zit;
 - Dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren in de vorm van het in de directe omgeving aanwezige groen;
- 10 De permanente nestkasten voor de huismus dienen jaarlijks, buiten het broedseizoen van de huismus van 15 maart tot 15 augustus en buiten koude perioden, te worden schoongemaakt.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde (bijvoorbeeld de Vereniging van Eigenaren) dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor de onderhoudsverplichting. Dit dient contractueel vastgelegd te worden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 19 juni 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op de herontwikkeling van 32 bestaande woningen aan de Van Leydenstraat, Van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan, gelegen in de gemeente Warmond. De aanvraag betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van de huismus. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 19 juni 2018 tot en met 19 juni 2023.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Activiteitenplan van Leydenstraat, van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond, Lievense Milieu B.V., projectnummer: SOB005190, 19 juni 2018;
- Rapportage asbestinventarisatie conform procescertificaat asbestinventarisatie, SAM advies B.V., Projectnummer 201701148, 5 april 2017;
- Quicksan Natuurwetgeving – Herontwikkeling woningen van Leydenstraat, van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond, Lievense Milieu B.V., projectnummer: 16AO640, 30 september 2016;
- Nader onderzoek Ecologie – Herontwikkeling woningen van Leydenstraat, van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond, Lievense Milieu B.V., projectnummer: 16M1248, 8 september 2017;
- Beplantingplan bouwplan van Duvenvoordestraat/ Herenweg;
- Situatietekening.

Op 14 september 2018 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Aanvullende informatie project Van Leydenstraat, Van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond, Projectnummer SOB005190, Lievense Milieu B.V., 11 september 2018;
- Bijlage bij aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Van Leydenstraat, Van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond, Lievense Milieu B.V., documentnummer SOB005190, 11 september 2018.

Op 6 november 2018 hebben wij een aanvullende onderbouwing van het belang ontvangen.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren om de aanvraag te kunnen beoordelen, is op 27 juli 2018 om aanvullende gegevens verzocht en de termijn opgeschort. De procedure is op 14 september 2018 hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 4 juli 2018 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de huismus is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden om

- opzettelijk nesten of rustplaatsen van de huismus te vernielen of te beschadigen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de herontwikkeling van 32 bestaande woningen die zich aan de Van Leydenstraat, Van Duvendoordstraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond bevinden. De woningen bevinden zich in 5 portiekflats. De portiekflats worden gesloopt waarna nieuwbouw plaatsvindt. Er worden in de nieuwe situatie 33 appartementen en 6 koopwoningen gerealiseerd. De werkzaamheden staan nog niet vast in tijd. Naast de nieuwbouw werkzaamheden wordt ook het terrein opnieuw ingericht waarbij rekening wordt gehouden met foerageermogelijkheden voor huismussen.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft onderzoek naar aanwezigheid van de huismus plaatsgevonden binnen het plangebied waar de werkzaamheden plaatsvinden. Gedurende twee veldbezoeken, die hebben plaatsgevonden op 5 april 2017 en 4 mei 2017 is de aanwezigheid van de huismus in het plangebied geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd conform het kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest om het gebruik van het plangebied door de huismus in kaart te brengen.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn 4 nestlocaties van de huismus aangetroffen die zich in de woningen aan de Van Leydenstraat en de Herenweg bevinden. In de overige portiekflats zijn geen nestlocaties aangetroffen. De nestlocaties van huismus komen te vervallen als gevolg van de sloop van de bebouwing. Naast de nestlocaties is aangetoond dat de huismus gebruikt maakt van de tuinen en groengebieden die rondom de flats aanwezig zijn. Deze groengebieden vallen onder de ontwikkelingen en worden beschadigd gedurende de werkzaamheden. Als gevolg van het vernielen van de 4 huismusnesten, wordt de verbodsbepaling, opgenomen in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5.2 van het rapport 'Van Leydenstraat, Van

Duvenvoordestraat, Herenweg & Lonkhorstlaan te Warmond' van 19 juni 2018, aangevuld met informatie die is aangeleverd op 14 september 2018.

Deze maatregelen bestaan uit het realiseren van alternatieve nestkasten voorafgaand aan de werkzaamheden, het werken buiten de kwetsbare perioden van huismus, het ongeschikt maken van de huidige nestlocaties en het realiseren van permanente alternatieve inbouwstenen in de nieuwbouwwoningen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden die plaatsvinden, gaan 4 nesten van de huismus verloren. Om de staat van instandhouding te waarborgen wordt een aantal maatregelen getroffen ten aanzien van de huismus. Tevens wordt een aantal voorschriften opgenomen om de negatieve effecten op de huismus te minimaliseren.

Minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden worden tien nestkasten geplaatst in de directe omgeving van de huidige nestlocaties, ter compensatie van de nesten die komen te vervallen. Het type nestkast dat gebruikt wordt is Oklahoma 34mm van Vogelbescherming Nederland. De alternatieve nestlocaties bevinden zich binnen een straal van 100 meter van de huidige nestplaatsen en worden zodanig geplaatst op noord-of oostgevels dat oververhitting door de zon is uitgesloten. Tevens worden de kasten gerealiseerd in de buurt van groen en tuinen zodat voldoende beschutting en foerageermogelijkheden nabij de nestlocaties aanwezig zijn.

Een gewenningsperiode van minimaal drie maanden wordt aangehouden om de huismussen te laten wennen aan de nieuwe nestmogelijkheden die zich in de omgeving bevinden. Na het verstrijken van de gewenningsperiode van drie maanden, worden de huidige nestlocaties die op de planlocatie zijn aangetroffen ongeschikt gemaakt. Dit gebeurt minimaal 2 weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Het ongeschikt maken van de nestlocaties vindt buiten het broedseizoen plaats. Het broedseizoen loopt van 1 maart tot en met 30 september. Tevens worden perioden van kou en vorst bij het ongeschikt maken vermeden, omdat huismussen mogelijk gebruik maken van de nestlocaties als beschutting gedurende deze perioden.

Als gevolg van de werkzaamheden komt, naast het verwijderen van de nestlocaties, ook het leefgebied van de huismussen tijdelijk te vervallen. Hoewel het leefgebied na de werkzaamheden onder verbeterde omstandigheden wordt herontwikkeld, hebben de huismussen tijdelijk behoefte aan een alternatief leefgebied. In de directe omgeving van de planlocatie is echter voldoende leefgebied aanwezig dat als alternatief kan dienen.

De sloop- en bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van huismus. De werkzaamheden vinden niet binnen het broedseizoen plaats. Het broedseizoen loopt van 1 maart tot en met 30 september. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september tot en met februari.

Naast de alternatieve nestkastvoorzieningen voor de huismus, worden ook permanente inbouwstenen gerealiseerd op de gevels van de nieuwbouwwoningen waar oorspronkelijk huismussen aanwezig waren. De stenen worden ingebouwd in de gevels tijdens de werkzaamheden. Er worden in totaal 8 inbouwstenen gerealiseerd.

Alle permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontrole van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op hun functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat de voorziening weer functioneel is. Dit is opgenomen in voorschrift 8.

De openingen van de nestkasten die worden aangeboden dienen minstens 50cm uit elkaar te liggen, zodat de nestingang niet zichtbaar is voor huismussen die zich naast elkaar hebben gevestigd, om concurrentie tussen verschillende nestparen te voorkomen. Dit is opgenomen in voorschrift 9. Tevens is in voorschrift 9 opgenomen dat de nestkasten dienen te worden gerealiseerd buiten de invloedssfeer van predatoren om de veiligheid te waarborgen en de kans op succes van de alternatieve nestkasten te verhogen.

De nestkasten voor de huismus dienen jaarlijks te worden schoongemaakt, buiten het broedseizoen en de koude perioden. Op deze manier kan het aantal alternatieve en beschikbare voorzieningen voor huismus worden gewaarborgd. Dit is opgenomen in voorschrift 10.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de herontwikkeling aan de Van Leydenstraat, van Duvenvoordestraat, Herenweg en Lonkhorstlaan te Warmond niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

De portiekflats met 33 woningen zijn gebouwd in de jaren '50 en '60. Door de slechte isolatie en het ontbreken van enige ventilatie in de woningen, is sprake van vochtdoorslag in de spouwmuuren van de woningen. De vloeren zijn vochtig en in combinatie met schimmel is houtrot ontstaan. Dit heeft geleid tot een afname in bewoonbare woningen vanwege de kans op instortingsgevaar, doordat houtrot in de vloeren en plafonds aanwezig is. Er is sprake van tocht, kou, vocht en condensvorming op ongewenste plaatsen in de woningen. Naast instortingsgevaar, is de aanwezigheid en combinatie van schimmel en vocht slecht voor de gezondheid. De woningen en gangen zijn smal en krap waardoor veiligheidsdiensten niet voldoende ruimte hebben om optimale eerste hulp te kunnen verlenen indien nodig.

Op het gebied van duurzaamheid zijn er geen maatregelen getroffen, waardoor de woningen energielabel E tot G hebben. De nieuw te bouwen woningen zullen een hoger energielabel krijgen. Het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen en daarmee de uitstoot van CO₂, draagt bij aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en daarmee aan de volksgezondheid.

Door de woningen te slopen en nieuwbouw te realiseren kan de onveilige situatie worden beëindigd, het binnenklimaat worden verbeterd en tegelijkertijd de isolatiewaarde en duurzaamheid worden verhoogd.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is om de effecten op de huismus, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de staat van de woningen. Een andere oplossing is renovatie van de portiekflats. Deze handeling levert echter dezelfde negatieve effecten op voor de nesten van de huismus

omgevingsdienst HAAGLANDEN

in verband met dakrenovatie. Bovendien is renovatie, gezien de omstandigheden, niet voldoende om aan de huidige eisen en leefbaarheid voor woningen te voldoen. Om deze reden is de herbouw van de woningen onvermijdelijk. Het uitstellen van de sloop- en herbouwwerkzaamheden levert niets op. Gezien de huidige staat van de portiekflats is de kans groot dat deze volledig ontoegankelijk worden verklaard en/ of niet langer geschikt zijn voor de huismus. De vernieuwing van de woningen sluit aan bij de wensen van de provincie en het gemeentelijk beleid voor een duurzame bouw en tevens een beter leefklimaat. Daarnaast zal de toekomstige situatie verbeteren voor de huismus, onder meer doordat en het microklimaat in de nestlocaties en inbouwstenen een stuk stabiel zal worden. Hierdoor neemt de kans op broedsucces toe. De activiteiten vinden gedurende een tijdsbestek van circa 4,5 jaar plaats, waarbij de ontheffing loopt tot 19 juni 2023.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Teylingen bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid van de Wnb worden verleend.